

Praksisplasser i primærhelsetjenesten i studieåret 2017/18 for 6. års legestudenter

1. BAKGRUNN

1.1 Overordnet plandokument og vedtak

I Fakultetsstyrets vedtak om av revisjon av medisinsk studieplan (ePhorte 2011/4310) heter det blant annet at «Det reviderte studieprogrammet for medisin skal bygge på følgende prinsipper:

- Kliniske rotasjoner i 6.studieår med, men med økt vekt på praksis i primærhelsetjenesten (punkt f)
- Case-basert læring som en viktig pedagogisk tilnærming (punkt h)
- Mer praksiserfaring fra nye praksisarenaer i primær- og spesialisthelsetjenesten (punkt o)

1.2 Organisering av 6.året på legestudiet i ny studieplan

Vårsemesteret 2016 ble det framlagt en plan for «**Det nye 6.året på medisinstudiet UiT Norges arktiske universitet. Finnmark, Troms og Nordland**» utarbeidet av en **tverrfaglig gruppe oppnevnt av Programstyret Medisin, ledet av professor Henrik Schirmer, og godkjent av Programstyret for medisin** (PS 14/16). Rapporten er en omfattende utredning som relativt detaljert beskriver hvordan det 6. studieåret i profesjonsutdanningen for leger skal utformes, og henvises til i det følgende med sidetall.

Organiseringen på 6.året er lik organiseringen tidligere i studiet i hht. den nye studieordningen. **Delelmnene er til sammen et «emne».** Det skal være **1 emneleder** for hele 6.året og **1 delemneleder for hvert delemne**. **En emnekomite**, bestående av emneleder og delemneledere, **er ansvarlig for undervisningsopplegget og for eksamen** (s.6). Det er gjennom hele studiet lagt vekt på tverrfaglighet og spirallæring.

1.3 Allmenn/primærmedisin sin plass på 6. studieår

Alle fag er tematisk integrert i de nye delelmnene men **noen fagområder har i hovedsak ansvaret for det faglige innholdet i delemnet** (s.12) og **delemneledere** er plukket fra denne kategorien.

Andre fagområder som i større eller mindre grad bør ha innflytelse på undervisningen i delemnet listes opp, og **anbefales å trekkes inn i planleggingen i av delelmnene** (s. 12-22). **Allmennmedisin er nevnt som et slik fag i alle 7 delmenebeskrivelser**, men er følgelig ikke tildelt noen posisjon som emneleder med automatisk deltakelse i emnekomiteen. Emneledelsen har imidlertid sørget for at allmennmedisin er representert i alle

delemnekomiteer og allmennmedisin var også godt representert i utredningen om det nye 6.året.

Høsten 2016 innså Fagenhet for primærmedisin at vi ikke hadde noen framtreddende rolle i den formaliserte organiseringen av 6. året. Dette ble rettet opp. Fagenhetsleder fikk plass i emnekomiteen, og fagenheten fikk plass i eksamenskommisjonen.

Det har vært et svært løft innen stramme tidsrammer å få plass planen for det 6.studieåret slik det nå foreligger. Arbeidet har i hovedsak blitt utført i alle delemnekomiteene, og noen mer uformelle ad hoc nettverk. Emnekomiteen har i liten grad inntatt noen overordnet koordinerende funksjon, noe særlig noen få langsgående emner hadde hatt behov for. Fagenhetsleder har ikke vært innkalt til noe Emnekomitemøte. Det har derfor vært utfordrende å få samordnet arbeidet med praksisplasser som et langsgående prosjekt på 6. året.

2. PLANARBEID FOR PRAKSISPLASSER I PRIMÆRHELSETJENSTEN

Etter råd fra emneleder har Fagenhet for primærmedisin jobbet innenfor studieplanens rammer med **kontakt med primærlegene i delemnekomiteene og de i sin tur med sin delemneleder**. Fagenhetsleder har noen få ganger sendt epost direkte til delemneledere og primærlegene i delemnekomiteene for orientere om at når **Læringsutbytte var bestemt og delemnet ønsket praksisplasser i primærhelsetjenesten** måtte de ta kontakt med Fagenhet for primærmedisin fordi dette et **nye praksisplasser som må forhandles fram og finansieres**. Fagenheten anslo at to praksisdager per delemne kunne oppfylle målsettingen om mer praksis i primærhelsetjenesten på 6. året. Konfr. p.1.1, og tilsvare 10% av undervisningstiden i delemnene.

2.1 ISM har bidratt med «prosjektmidler»

Anne Helene Hansen, phd, spesialist i samfunnsmedisin, og tidligere både kommuneoverlege i Tromsø og samhandlingssjef på UNN er tatt inn i en 20% førsteamanuensis stilling i 6 mndr. fra primo nov. 2016. Hennes oppgave er å kartlegge mulighet for praksisplasser i kommunehelsetjenesten i Tromsø og blant fastleger i Tromsø/Troms/landet forøvrig der studentene har hatt praksis tidligere.

2.2 Seminar om studieplanen, det nye 6.året, og samarbeid med primærhelsetjenesten i Tromsø kommune

Målgruppe og deltakere i seminaret var primærlegene i delemnekomiteene fra Finnmark, Troms og Nordland, stipendiater på fagenheten med undervisningsplikt og representanter for Tromsø kommune. Studieplansjefen holdt foredrag om studieplan/6.år, Finnmarksmodellen og erfaringer fra Nordland ble presentert, Tromsø kommune presenterte aktuelle praksisplasser for 6. års studenter på det nye Helsehuset i Tromsø hvor de fra 2018 vil ha 69 korttidsplasser, inkludert 8 senger for lindrende behandling, KAD plasser oa. Det ble opprettet kontakt med sykehjemsetaten i Tromsø kommune, og holdt workshop om «case produksjon» for klinikerne. Dette har Primærmedisin jobbet systematisk og tverrfaglig med gjennom hele studiet. **Seminaret ble finansiert av UiT** på ekstramidler utlyst til undervisningsformål høsten 2016, og arrangert av Fagenhet for Primærmedisin.

2.3 Tromsø kommune tilbyr 1 ukes sykehjemspraksis i et pilotprosjekt

I Tromsø kommune har Helsefaglig rådgiver i Allmennlegetjenesten Kjærsti Johnsen koordinert flere møter med sykehjemsetaten, bl a med sykehjemlegene. Alle har vært udelt positive til å ta inn alle 71 Tromsøstudenter til en lav kostnad. og prosjektet kan gjennomføres som et pilotprosjekt studieåret 2017 -18.

2.4 NAV Tromsø tilbyr 1 praksisdag på NAV

Førsteamanuensis i 50% stilling, Nils Fleten har gjennom mange år undervist legestudenter i Tromsø om trygdellovgivningen bidratt med trygdespørsmål i case- og eksamensoppgaver. Tilbudet om 1 praksisdag er gratis og kan gjennomføres fra studieåret 2017-18. Han vil selv lede prosjektet i hht. studieplanens normer mht Læringsutbytte/kunnskaper/ferdigheter og generell kompetanse. Og det er integrert i Delemne 6.5 Bevegelse

2.5 Kartlegging av praksisplasser hos fastleger

Dette er i oppstartfase

2.5.1 Questback us blant 5. års studenter om tror de kan skaffe praksisplass selv på 6.året.

Undersøkelsen startet siste uke av februar og er purret på 2 ganger. Av de 48 studentene som hadde svart 28.2.17, anga **knappt 80%** at de hadde skaffet seg praksisplass **hos fastlege** selv tidligere i studiet og **48 % av hele gruppen mente at de kunne skaffe praksisplass selv.** **Nesten 38%** anga at de ikke visste om de kunne skaffe praksis til to studenter samtidig. Å skaffe praksisplass til seg selv er trolig for en del av kullet en realistisk mulighet. Noen har holdt seg til den samme legen fra tidlig i studiet, -ofte på hjemstedet sitt. En litt nyere ppt verjon er vedlagt.

2.5.2 Questback us blant fastleger om interesse for å veilede 6.år studenter i 2017-18

Det planlegges en anonym spørreundersøkelse om et par uker til fastleger i Tromsø og Troms. Det vil bli sendt ut en kort orienterende epost om at de vil få forespørsel fra UiT om å veilede 6.års studenter med foreløpig linsens. Når budsjett for slik veiledning forhåpenligvis er vedtatt, sendes det ut en forespørsel til leger i Tromsø og Troms. (i april?) **Det planlegges å betale honorar stedet for timelønn.** Fagenheten har god tro på at flere fastlger vil være interessert med honorarbasert avlønning.

2.6 Utarbeiding av arbeidshefte for studenter og fastleger

Her skal **delemnebeskrivelse for praksis inkluderes med beskrivelse av læringsutbytte, arbeidskrav etc.** Dette **sendes praksislærerne senest ved semesterstart** slik at de kan forberede seg på undervisningen. Praksislærere vil også få krav om at visse pasienter må kalles inn spesielt, om ikke læringsmål kan oppnås på annen måte, f.eks. gynekologisk undersøkelse med cytologisk prøvetaking av frisk kvinne. I praksisperioden skal både student og fastlege bidra til at læringsmål og arbeidskrav oppnås.

Rapporten og det nye 6. året sier det slik: *«Gode læringsmål gir studentene mulighet til ansvar for egen læring. Ved oppstart av 6.året orienteres studentene om læringsmålene for alle delemner i studieåret. Det innebærer at de ved starten av studieåret kan lage seg en*

oversikt over ferdigheter og kunnskap som skal læres, slik at de selv kan ta ansvar for å sikre seg at dette tilegnes, selv om hvert enkelt delemne ikke dekker alt. For eksempel kan kliniske erfaringer med en spesifikk problemstilling/pasient ikke alltid oppnås i det aktuelle delemnet, men på legevakt, poliklinikk, sengepost i et annet delemne.» (s.9, Læringsmål)

Dette er svært dekkende for hvordan student og fastlege må jobbe sammen i praksis. Arbeidsdagen kan heller ikke vies bare et delemne, men læringen må tilpasses en naturlig arbeidsform hos fastlege med ø.hj. innimellom f.eks. med øreverv, mens studenten gjennomgår delemne Bevegelse etc.

Studentene skal fortrinnsvis jobbe to og to sammen, men vekselvis ha konsultasjoner med pasient og gi hverandre feedback på konsultasjoner, dels selvstendig og dels sammen med praksislærere. De skal gjennomføre reelle konsultasjoner.

Profkomoppgaver, ev med videoopptak, kan knyttes til slike konsultasjoner.

Heftet skal utarbeides av «praksiskoordinator for 6.året» på Primærmedisin, ansatt på foreløpig kontrakt som førsteamanuensis i 50% stilling ila vår 2017. Kandidat for dette er på plass og utlysing planlegges

3. Planlagt praksis i primærhelsetjenesten

I kontakten med Tromsø kommune ble det raskt klart at **andre praksisarenaer enn sykehjem og avtaler med fastlegene ikke kan inngås før en ny Overordnet samarbeidsavtale med Tromsø kommune og UiT er reforhandlet.**

Dette gjelder helsestasjon, hjemmetjenester, daglegevakt og mer spesialiserte tjenester som flyktning - og fengselshelsetjeneste, sosialmedisinsk senter og all aktivitet på det nye Helsehuset, slik som bl.a. lindrende enhet og kommunale døgn akuttplaner (KAD). Den forrige avtalen er fra 2011, og omfatter ingen avtale om praksisplasser for legestudenter på 6. året.

Inntrykket er at de som driver tjenestene generelt er positive, men må avvente at samarbeidsavtale inngås på øverste hold i Tromsø kommune med Helsefakultetet på UiT. Universitetslegekontoret er også under bygging, uten at avtale med Tromsø kommune er inngått vedr driftsform og legehjemler. På Fagenhet for primærmedisin må vi også avvente dette. UiT har dette som et høyprioritert tema.

De delemener som har øremerket praksis i primærhelsetjenesten til slike arenaer, må vente inntil det forhåpentligvis kan settes i verk i studieåret 2018/19. **Det vil likevel være viktig at det settes av plass på timeplanen og at to praksisdager da alternativt kan brukes til case fra primærhelsetjeneste o.a.**

Forøvrig vises til eget dokument hvor Delemnebeskrivelsene for 6 års praksis i primærhelsetjenesten er samlet.

EK 3.3.2017